

Uwagi KRRIO do *Projektu ustawy o zmianie ustawy o funduszu sołeckim i niektórych innych ustaw*

Proponowana zamiana art. 1 ustawy o funduszu sołeckim utrzymuje zasadę, że o wyodrębnieniu bądź odmowie wyodrębnienia w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki rozstrzyga rada gminy w formie uchwały. Z uzasadnienia do projektu zmiany ustawy wynika, że założeniem ustawodawcy jest likwidacja obowiązku corocznego podejmowania przez rady gmin uchwał o wyodrębnieniu środków funduszu, co spowoduje stabilność przyjętych rozwiązań, aż do momentu podjęcia przez radę gminy decyzji (uchwały) o rezygnacji z wyodrębniania tych środków. Jak należy się domyślać rezygnacja powinna zostać wyrażona w formie uchwały o odmowie wyodrębnienia w budżecie środków funduszu, bowiem inne rozwiązania nie zostały w projekcie przyjęte. Zakładając, że uchwała taka może zostać podjęta po upływie kilku lat od wyrażenia zgody zasadnym wydaje się określenie kręgu podmiotów, które z takim wnioskiem będą mogły wystąpić.

Wprowadzenie postanowienia, że utworzenie funduszu sołeckiego nie wyklucza przekazania sołectwom środków budżetowych na innych zasadach ustalonych przez radę gminy, nie rozwiązuje problemu interpretacji obowiązujących przepisów w sposób wyłączający możliwość przekazywania sołectwom środków na podstawie przepisów regulujących działanie jednostek pomocniczych. Postanowienie to powinno wprost odnosić się do przepisów o jednostkach pomocniczych, bowiem na dzień dzisiejszy nie istnieją inne przepisy, na podstawie których rada mogłaby uchwalić zasady przekazywania środków dla sołectw. Z drugiej zaś strony należy zastanowić się nad potrzebą istnienia, w przypadku sołectw, dwóch zbieżnych regulacji prawnych, w szczególności ze względu na zakładane do osiągnięcia cele i przyjęty sposób finansowania zadań.

Możliwość zmiany realizowanych w ramach funduszu przedsięwzięć należy uznać za zmianę korzystną. Istnieje jednak potrzeba uregulowania wprost możliwości przenoszenia przez organ wykonawczy środków finansowych pomiędzy realizowanymi zadaniami, na etapie wykonywania budżetu, a także możliwości zwiększenia środków budżetu gminy na realizowane zadania, w przypadku gdy umożliwi to ich zakończenie. Rozwieje to istniejące wątpliwości co do możliwości stosowania do środków funduszu sołeckiego, określonych ustawą o finansach publicznych, ogólnych zasad wykonywania budżetu. Środki funduszu traktowane są bardzo często jako pula środków stanowiących nieprzekraczalny limit dla realizowanych zadań.

Proponowana zmiana ustawy o zbiorce publicznych nie rozwiązuje problemu współfinansowania przez sołectwo zadań realizowanych w ramach funduszu. W przyjętym

modelu funkcjonowania funduszu sołeckiego wszystkie wydatki związane z realizacją zadań pokrywane są bezpośrednio z budżetu gminy. Gmina dokonuje także wszystkich czynności związanych z wydatkowaniem tych środków, w tym zaciąga zobowiązania na ich realizację. Jest to uzasadnione brakiem samodzielności prawnej sołectwa w wydatkowaniu środków funduszu i brakiem możliwości zaciągania zobowiązań. Oznacza to, że wszystkie środki finansowe zgromadzone przez sołectwo w związku z realizacją zadania, także w formie zbiórki, powinny zostać odprowadzone na dochody budżetu gminy. W obecnym stanie prawnym środki zgromadzone przez mieszkańców sołectwa mogą być przekazane na rzecz budżetu jedynie w formie darowizny poszczególnych mieszkańców sołectwa, co komplikuje wykonywanie zadań i budżetu.

Jako nieuzasadnione należy uznać proponowane zmiany w zakresie udzielania pomocy sołectwom przez jednostki doradztwa rolniczego i Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, polegającej na prowadzeniu działalności szkoleniowej i doradczej w zakresie wykorzystania środków funduszu sołeckiego, przede wszystkim ze względu na rodzaj prowadzonej przez te podmioty działalności, która nie mieści się w zadaniach gmin. Należy również podkreślić, że sołectwa są jednostkami pomocniczymi gminy, realizującymi jej zadania i nie zmienia tego faktu wprowadzenie ustawy o funduszu sołeckim. Sołectwa winny zatem uzyskiwać niezbędną pomoc, także w przypadku składnych wniosków, od właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Proponowane rozwiązanie może jedynie pogłębić problem braku systemu wsparcia ze strony gminy, a przecież z założenia, zarówno gmina jak i sołectwa, powinny współdziałać na rzecz wspierania i rozwoju społeczności lokalnej, realizując zadania gminne.

Wprowadzona art. 5 projektu **zasada domniemania** wyodrębnienia przez gminę środków funduszu, do czasu podjęcia uchwały, o której mowa w art. 1 ust.1 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (projektem), a więc albo uchwały o wyodrębnieniu środków albo uchwały o odmowie ich wyodrębnienia, przeczy zasadzie wyrażonej w art. 1 ustawy, zgodnie z którą podjęcie decyzji należy do kompetencji rady gminy. Ponadto stosowanie przepisu w tym brzmieniu rodzić będzie wątpliwości natury praktycznej.